

Motion till riksdagen 2020/21:3863

av **Andreas Carlson m.fl. (KD)**

med anledning av prop. 2020/21:85 Utökade kontroll- och stödmöjligheter avseende skyddstillsynsdömda

---

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att vistelseförbud ska kunna utdömas som påföljd och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att vistelseförbud ska kunna gälla även efter att tid på anstalt, som villkorlig frigivning och skyddstillsyn, är avtjänad och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Regeringen har lämnat en proposition gällande det som brukar kallas vistelseförbud till riksdagen, alltså att en dömd kriminell ska kunna förbjudas från att vistas inom ett givet område. Regeringen gör detta efter att Kristdemokraterna drivit igenom ett tillkännagivande med ett sådant krav i betänkandet 2019/20:JuU26. Kristdemokraterna krävde också att ett vistelseförbud skulle ingå i de gängsamtal som hölls hösten 2019. De kollapsade efter att regeringen inte kunnat leverera tillräckliga åtgärder, men tack vare de förslag som fördes in i samtalen innebar de ändå en diger lista med åtgärder. En sådan behandlas i den proposition som regeringen nu lämnat till riksdagen. Den är också ett utmärkt exempel på regeringens bristande handlingskraft inom kriminalpolitiken. Förslaget som lämnas är långt ifrån tillräckligt och kommer inte att vara verksamt för att mota kriminalitet.

Ett vistelseförbud är både en brottspreventiv åtgärd liksom en återfallshindrande åtgärd. Det främsta skälet att införa ett vistelseförbud är att komma åt de lokalt knutna kriminella gängerna som främst finns i storstädernas förortsområden och som är de främst ansvariga för det kraftigt ökande skjutvapenvåldet i Sverige. Det skulle innebära att personer som dömts för lokalt anknutna brott skulle kunna förbjudas från att återvända till den platsen. De skulle då hållas ifrån sitt kriminella gäng, vilket i sig skulle försvaga

gänget, men också göra att den enskilde gängmedlemmen skulle få svårare att direkt återgå i en kriminell livsstil och bidra med ett andningshål som främjar rehabilitering.

Därför är det med stor förvåning som vi läser att vistelseförbudet endast ska gälla för den som har skyddstillsyn eller är villkorligt frigiven. 75 procent av de dömda i Sverige sitter i fängelse i ett år eller mindre. Det innebär en tid för villkorlig frigivning på max fyra månader. Att den som tillhör ett kriminellt nätverk endast ska hållas borta från sin kriminella miljö i fyra extra månader kommer knappast att innebära det slag mot gängen som regeringen tror. Dessutom är det ju så, att proposition 2018/19:77 Förstärkta återfallsförebyggande åtgärder vid villkorlig frigivning nyligen trätt i kraft, liksom proposition 2020/21:18 En tydligare koppling mellan villkorlig frigivning och deltagande i återfallsförebyggande åtgärder som innebär att villkorlig frigivning kan skjutas upp i fler fall. De innebär att ju mer misskötsamhet en person visar i fängelset, desto kortare villkorlig frigivning. I förlängningen innebär det att ju mer misskötsam en person är, desto kortare blir dennes vistelseförbud vid frigivningen. Detta blir kontraproduktivt, då det är rimligt att anta att den som missköter sig i fängelset, också kommer att återfalla i brott vid frisläppandet.

Kristdemokraterna förordar i stället en annan modell, där vistelseförbudets längd bestäms vid straffmätningen. Vistelseförbudet ska också kunna gälla längre än strafftiden. Polisens arbete för att återta särskilt utsatta områden kommer att ta många år. Detta behöver återspeglas i vistelseförbudens längd. Kristdemokraterna vill också ha en annan modell för villkorlig frigivning, där övervakningstiden ska bestämmas vid straffmätningen. Detta för att det alltid ska finnas en övergångsperiod mellan tiden på anstalt och tiden i frihet. Om en person missköter sig så allvarligt i fängelset att stora delar av dennes villkorliga frigivning förbrukas, förbrukas också tiden som denne står under Kriminalvårdens övervakning. Därför bör en utvidgad möjlighet till frivårds- och övervakningsåtgärder som kan tillämpas efter fängelsetiden även i dessa fall utredas. En sådan åtgärd ska vara förutsägbar för den enskilde och meddelas i samband med dom, där det tydliggörs att frivårds- och övervakningsåtgärder kommer att tillämpas även om den enskilde inte blir villkorligt frigiven.

Det system som Kristdemokraterna förespråkar liknar det danska systemet. Där är vistelseförbudet (Opholdsforbuddet) som lägst ett år och som högst tio år. Den som bryter mot ett vistelseförbud riskerar upp till två års fängelse, men normalstraffet ska vara 60 dagar. Det hade troligen upptäckts om regeringen samlat in kunskap från omvärlden, vilket är något som brukligt görs i utredningen under Internationell utblick. Detta är emellertid något som saknas i den utredning som ligger till grund för regeringens proposition. Emellertid är detta ingen kunskap som ligger dold, utan är vida spridd i Sverige genom media. Regeringen har emellertid ännu en gång valt en mycket återhållsam kriminalpolitisk väg.

Andreas Carlson (KD)

Ingemar Kihlström (KD)

Robert Halef (KD)

Tuve Skånberg (KD)

Lars Adaktusson (KD)

Mikael Oscarsson (KD)

